

Sygn. akt IV CSK 562/17

POSTANOWIENIE

Dnia 9 stycznia 2018 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z wniosku L. S., J. S.-W. i T. S.

przy uczestnictwie B. S.

o umieszczenie w szpitalu psychiatrycznym bez wymaganej zgody,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej

w dniu 9 stycznia 2018 r.,

na skutek skargi kasacyjnej uczestniczki postępowania

od postanowienia Sądu Okręgowego w L.

z dnia 1 czerwca 2017 r., sygn. akt III Ca [...],

odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398 § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wówczas może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Uczestniczka wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania z uwagi na nieważność postępowania (art. 398⁹ § 1 pkt 3 k.p.c.), wynikającą z naruszenia art. 379 pkt 5 w zw. z art. 214 i art. 391 § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. oraz art. 379 pkt 2 w zw. z art. 120 § 1 w zw. z art. 391 § 1 w zw. z art. 13 § 2 k.p.c.

Uczestniczka nie uzasadniła powołanej przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania odrębnie od uzasadniania jej podstaw, a na usprawiedliwienie takiego działania przytoczyła pogląd wyrażony w jednym z orzeczeń Sądu Najwyższego i w doktrynie, gdy tymczasem stanowisko prezentowane większościowo jest odmienne i zakłada, że także w razie powoływania się na nieważność postępowania skarżący musi wskazać okoliczności uzasadniające rozpoznanie skargi kasacyjnej i uzasadnić wniosek o jej przyjęcie do rozpoznania. Dla spełnienia bowiem wymogu z art. 398⁴ § 2 k.p.c. konieczne jest zawarcie w skardze kasacyjnej odrębnego wniosku o jej przyjęcie do rozpoznania, zawierającego profesjonalny wywód prawny nawiązujący do wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c. przesłanek przedsądu ze wskazaniem, które z nich występują w sprawie i z uzasadnieniem stanowiska skarżącego w tym przedmiocie (postanowienie Sądu Najwyższego z 26 kwietnia 2006 r., II CZ 28/06, nieopubl.). Sąd Najwyższy nie jest bowiem trzecią instancją sądową i nie

rozpoznaje sprawy, a jedynie skargę kasacyjną, będącą szczególnym środkiem zaskarżenia, wnoszonym i rozpoznawanym nie tylko w interesie skarżącego, ale przede wszystkim w interesie publicznym (por. postanowienie Sądu Najwyższego z 24 kwietnia 2014 r., I CSK 510/13, nieopubl.).

Okoliczności przytoczone przez skarżącą w uzasadnieniu odnoszącym się do podstaw skargi kasacyjnej i przesłanek przesądu nie pozwalają na przyjęcie, że zachodzi powołana przez skarżącą przesłanka nieważności postępowania, z uwagi na którą powinno dojść do rozpoznania skargi kasacyjnej. W orzecznictwie Sądu Najwyższego utrwalony jest pogląd, że nie jest przesłanką przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania ewentualna nieważność postępowania przed sądem pierwszej instancji, a jedynie przed sądem drugiej instancji (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 7 maja 2009 r., II CSK 80/09, nieopubl.). Za taką okoliczność skarżąca uznaje zaniechanie odroczenia rozprawy na podstawie wniosku jej pełnomocnika ustanowionego z wyboru, gdy ten poinformował Sąd, że z wyznaczonym terminem rozprawy kolidują terminy rozpraw w sprawach, w których wykonywał zastępstwo zanim zwróciła się do niego uczestniczka i udzieliła mu pełnomocnictwa. Pełnomocnik przyznał jednak, że udzielone mu 15 maja 2016 r. pełnomocnictwo dotarło do niego drogą pocztową 19 maja 2016 r., a - już po zapoznaniu się z aktami sprawy i ich stosownym skopiowaniu przez umocowanych do tego aplikantów - miał tydzień na przygotowanie się do zastępowania uczestniczki przed sądem na rozprawie wyznaczonej na 1 czerwca 2016 r. Pełnomocnik uczestniczki używa w tym kontekście sformułowania „zaledwie”, ale z art. 149 § 2 k.p.c. wynika, że doręczenie wezwania dla strony na posiedzenie z tygodniowym wyprzedzeniem jest uważane przez ustawodawcę za spełniające standardy procesowe. Skoro pełnomocnik uczestniczki podjął się jej zastępowania w przytoczonych okolicznościach, to zobowiązywało go to do takiego zorganizowania własnych czynności, żeby mógł sprostać zadaniom, których wymagało wykonanie umowy z uczestniczką. Wbrew stanowisku pełnomocnika uczestniczki, sprawa, w której przyjął zastępstwo uczestniczki nie jest skomplikowana prawnie, a co najwyżej faktycznie, niemniej jednak nie tak, żeby tydzień miał być okresem niewystarczającym do zapoznania się z materiałem

zgromadzonym w aktach oraz okolicznościami w znacznym już przecież zakresie wyjaśnionymi przez Sąd pierwszej instancji.

Nie stanowi przesłanki nieważności postępowania okoliczność, że Sąd Okręgowy nie cofnął ustanowienia adwokata z urzędu dla uczestniczki, jak o tym stanowi art. 120 § 1 k.p.c., po uzyskaniu informacji o ustanowieniu przez nią pełnomocnika z wyboru. Zaniechanie wydania takiego postanowienia w warunkach, gdy pełnomocnik z urzędu stawiał się z uczestniczką na rozprawę, a nie stawiał się na nią jej pełnomocnik z wyboru i nie istniały warunki do odroczenia rozprawy, służyło ochronie interesów uczestniczki. Trzeba też odnotować, że z art. 95 w zw. z art. 94 § 2 k.p.c. bynajmniej nie wynika, żeby cofnięcie ustanowienia adwokata z urzędu dla uczestniczki na rozprawie 1 czerwca 2016 r. miało oznaczać ustanie po jego stronie obowiązku podejmowania za uczestniczkę czynności procesowych już z chwilą wydania takiego postanowienia. Na rozprawie 1 czerwca 2016 r. uczestniczka wniosła wprawdzie o jej odroczenie z uwagi na nieobecność pełnomocnika z wyboru, ale nie deklarowała, że nie chce być reprezentowana przez pełnomocnika z urzędu i zwalnia swego pełnomocnika z urzędu z obowiązku działania za nią na tej rozprawie.

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c., orzeczono jak w sentencji.

aw

jw